

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100543

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-08-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калашникова Ганна Олександрівна

2. Kalashnykova Hanna Oleksandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 14-08-2023

Спеціальність за освітою: Економіка і управління у машинобудуванні

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.004.084

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, м. Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, м. Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.71.07

Тема дисертації:

1. Інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору України
2. Investment support for the development of the agrarian sector of Ukraine

Реферат:

1. Дисертацію присвячено розробленню та обґрунтуванню теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо формування інвестиційного забезпечення аграрного сектору України. З цією метою досліджено та систематизовано науково-методичні засади, проведено оцінку та аналіз інвестиційного забезпечення аграрного сектору країни, визначено напрями його сталого розвитку. Завдяки комплексному дослідженню теоретичних та практичних засад формування системи інвестиційного забезпечення аграрного сектору країни, в роботі систематизовано та уточнено змістове наповнення понять: «інвестиції», «інвестиційний потенціал», «інвестиційне забезпечення», «ефективна система інвестиційного забезпечення», «інвестиційне забезпечення аграрного сектору». Уточнено класифікацію джерел формування інвестиційних ресурсів. Запропоновано нову парадигму інвестиційного забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України, в основу чого покладено застосування системного підходу щодо забезпечення

інвестиційних процесів із поєднанням різних структурних компонент (інвестиційний клімат, інвестиційна привабливість, інвестиційні процеси, фактори стримування інвестиційних процесів тощо). Обґрунтовано, що оскільки інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України є недостатнім і не дозволяє забезпечити подальше зростання та розвиток аграрного бізнесу, запропоновано розширення інвестиційних можливостей сільськогосподарських підприємств шляхом активізації використання інвестиційного потенціалу, що сприятиме відновленню відтворювального процесу в аграрному секторі. Запропоновано визначення набору кількісних показників, здатних сформувати чітке уявлення про інвестиційний потенціал, який містить сукупність взаємопов'язаних складових, які з часом можуть змінюватися, як динамічна система, на яку можна впливати тими чи іншими діями. Досліджено сукупність цих показників. Виявлено причини інвестиційного спаду в аграрному секторі, серед яких: несприятлива для агротоваровиробників аграрна політика, скорочення бюджетної підтримки виробників, зведення можливостей залучення інвестицій, пригнічення інтеграційних процесів сільськогосподарських виробників з переробними підприємствами та розвитку кооперативного руху; регіональна диспропорція в рівнях інвестування та інвестиційної привабливості аграрного виробництва, пандемія COVID-19; скорочення інвестицій через очікування купівлі земельних ділянок сільськогосподарського призначення; погіршення умов діяльності малого бізнесу; недосконала інфраструктура, неприйнятні для потенційних вкладників капіталу ризики інвестування, рекапіталізація виробництва, скорочення робочих місць, здебільшого сировинний характер експортної продукції та диспаритет експортних та імпорتنих цін. Запропоновано, із застосуванням методу таксономії, побудувати інтегральний показник рівня інвестиційного потенціалу. Досліджено фактори впливу на основні компоненти інвестиційного потенціалу та запропоновано науковий підхід щодо методики розрахунку таксономічного показника рівня інвестиційного потенціалу підприємств аграрного сектору та окремих сільськогосподарських підприємств Черкаської області. За досліджуваними сільськогосподарськими підприємствами Черкаської області визначено головні компоненти, що впливають на інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору області протягом 2017–2021 рр. Розроблено багатофакторну економетричну модель для оцінки впливу наявних та залучення потенційних можливостей внутрішніх та зовнішніх інвестиційних ресурсів на рівень інвестиційного забезпечення аграрного сектору, що дозволило спрогнозувати показники інвестиційного забезпечення розвитку аграрного сектору. На основі розробленої багатофакторної економетричної моделі оцінювання впливу наявних та залучення потенційних можливостей внутрішніх та зовнішніх інвестиційних ресурсів на рівень інвестиційного забезпечення аграрного сектору за даними 2021 року було спрогнозовано значення рівня інвестиційного потенціалу мирного розвитку аграрного сектору у 2022–2024 років. Шляхом побудови нечіткої когнітивної моделі впливу ризиків на рівень формування інвестиційного потенціалу аграрного сектору, згідно математичної теорії нечітких множин і формальної логіки, спрогнозовано рівень формування інвестиційного потенціалу аграрного сектору за умови розширення географії активних бойових дій на решті території України та в умовах ведення активних бойових дій.

2. The thesis is devoted to the development and substantiation of theoretical and methodological provisions and practical recommendations regarding the formation of effective investment support for the agricultural sector of Ukraine. The content of concepts has been clarified: «investment», «investment potential», «investment provision», «effective system of investment support», «investment provision of the agricultural sector». The classification of the sources of the formation of investment resources has been refined. A new paradigm of investment support for the development of the agricultural sector of the Ukrainian economy is proposed, which is based on the application of a systemic approach to support investment processes with a combination of various structural components (investment climate, investment attractiveness, investment processes, factors restraining investment processes, etc.). It is substantiated that since investment support for the development of the agrarian sector of the economy of Ukraine is insufficient and does not allow to ensure the further growth and development of agrarian business, it is proposed to expand the investment opportunities of agrarian enterprises by intensifying the use of investment potential, which will contribute to the restoration of the reproductive process in the agrarian sector. It is proposed to define a set of quantitative indicators capable of forming a clear picture of the

investment potential, which contains a set of interrelated components that can change over time, as a dynamic system that can be influenced by certain actions. A set of this indicators was studied. The reasons for the investment decline in the agricultural sector have been identified, including: an unfavorable agrarian policy for agro-commodity producers, a reduction in budgetary support for producers, a narrowing of investment opportunities, suppression of the integration processes of agricultural producers with processing enterprises and the development of the cooperative movement; regional disparity in levels of investment and investment attractiveness of agricultural production, the COVID-19 pandemic; reduction of investments due to the expectation of the purchase of agricultural land plots; deterioration of small business conditions; imperfect infrastructure, unacceptable investment risks for potential capital investors, recapitalization of production, reduction of jobs, the mostly raw nature of export products and the disparity of export and import prices. It is proposed, using the taxonomy method, to build an integral indicator of the level of investment potential. Factors influencing the main components of investment potential were studied and a scientific approach was proposed regarding the methodology for calculating the taxonomic indicator of the level of investment potential of agricultural sector enterprises and individual agricultural enterprises of the Cherkasy region. According to the studied agricultural enterprises of the Cherkasy region, the main components affecting investment support for the development of the agrarian sector of the region during 2017–2021 were determined. A multifactor econometric model was developed to assess the impact of existing and attracting potential opportunities of internal and external investment resources on the level of investment provision of the agricultural sector, which made it possible to predict indicators of investment provision of the development of the agrarian sector. It was determined that the projected value of the level of investment potential from the position of investment support for the development of the agrarian sector in 2022–2024. By building a fuzzy cognitive model of the impact of risks on the level of formation of the investment potential of the agricultural sector, according to the mathematical theory of fuzzy sets and formal logic, the level of formation of the investment potential of the agricultural sector is predicted, provided that the geography of active hostilities is expanded in the rest of Ukraine and in the conditions of active hostilities.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єрмаков Олександр Юхимович
2. Yermakov Oleksandr Yukhymovych

Кваліфікація: д. е. н., 08.06.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маргасова Вікторія Геннадіївна
2. Marhasova Viktoriia Hennadiivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гривківська Оксана Василівна
2. Hryvkivska Oksana Vasylivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новак Інна Миколаївна

2. Novak Inna Mykolaivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Негода Юлія Володимирівна

2. Nehoda Yuliia Volodymyrivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові

голови ради

Вдовенко Наталія Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Вдовенко Наталія Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.